

MENSEN UIT EEN VER VERLEDEN: HET VERHAAL VAN HENK VISSER, SERGEANT

Door Marijke van Ittersum

Weer loopt Henk in alle vroegte de ronde langs zijn manschappen. Het mobilisatiebevel van 28 augustus vorig jaar had een semi-permanente aanwezigheid van zijn eenheid in Gouda tot gevolg gehad. Stations waren immers een gewild veroveringsdoel van de vijand, daarom is Henk vanaf september 1939 in Gouda gestationeerd. Nu in het Halve Maantje, in tenten. Dat was eind vorig jaar wel een heel andere situatie geweest. Henk was toen direct betrokken geweest bij het in veiligheid brengen van de Goudse Glazen van de St. Janskerk. Daar was de overheid snel in geweest. Op 28 augustus werd de mobilisatie van kracht en op 3 september al werden de eerste prachtige glazen uit hun sponningen gelicht en vervangen door blank glas en Henk Visser had als sergeant een ondersteunende functie.

Die glazen, dat was geen kleine klus geweest. Ze zijn opgebouwd uit kleine panelen van ongeveer een halve meter hoog en breed. Die zijn met cement in de raamspooningen vastgezet. Al die kleine panelen moeten losgehakt, naar beneden getakeld en goed verpakt worden. Het is bijna onvermijdelijk dat er kleine scheurtjes ontstaan en die moesten dan weer genoteerd worden. Dat duurt allemaal erg lang. En dan is er een volgend probleem: waar laat je al die kisten met de glas-in-loodramen. Op een veilige plaats. Al in de

Eerste Wereldoorlog had de Kerkvoogdij het plan opgevat om een kelder te bouwen in het koor van de St. Jan, speciaal voor de glazen, maar daar was niets van gekomen. Nederland bleef toen immers neutraal en de noodzaak was dus niet echt aanwezig. Maar dat is nu wel anders.

Het hele karwei had tot 16 december geduurd, zo'n grote kerk met zulke grote ramen, dat deed je niet op een achternamiddag, dat snapt iedereen. Kistenmaker A. Sas van de Molenwerf leverde 201 kisten en zoveel kisten maken, dat kost ook tijd. Gelukkig was er tijdelijk plaats in de kluizen van de Nutsspaarbank aan de Oosthaven en de Bank Knox en Dortland aan de Turfmarkt. Vier hele glazen gingen naar het voormalige Weeshuis in Moordrecht en 41 glazen werden opgeslagen in kelders van boerderijen in de omgeving van Gouda. De overige gingen naar de Rijkskluizen in de buurt van Vogelenzang. Het plan was, dat daar alle Goudse Glazen heen gebracht zouden worden, maar dat was op deze korte termijn niet mogelijk.

Henk was met de helft van zijn manschappen de hele winter in het Halve Maantje gebleven. Koud? Zeker, maar dit stukje Gouda zat ook vol herinneringen voor hem. Hier had hij zijn vrouw leren kennen en daar had het Halve Maantje ook een rol in gespeeld. Hij glimlacht weer bij

de gedachte. Zijn vrouw is een echte Goudse van de Winterdijk en de eerste keer dat hij haar kwam opzoeken, had ze hem ingewijd in de geheimen van het Halve Maantje. Helemaal achterin stond namelijk een bankje en daar kon je prima op zitten met je geliefde. Niet dat iedereen het daarmee eens was, o nee! De gemeente probeerde al bijna 20 jaar het bankje te laten slopen, de struiken te rooien en de bomen moesten ook weg. Onzede-lijk, zeiden ze. 't Mocht wat: hij had zijn Lisa keurig getrouwd. Daarna waren ze in Rotterdam gaan wonen en als hij verlof had, kon hij betrekkelijk gemakkelijk even naar huis.

En nu is het 14 mei. Het gaat niet goed met de oorlog. De Duitsers zijn met een verpletterende macht het land binnengevallen en snel opgerukt, maar voor vandaag staat er een Rotterdamse tegenaanval voor hen op het menu. Dat zou de kansen wel doen keren, denkt Henk. En intussen zal hij ervoor zorgen dat het station in Gouda in Nederlandse handen blijft.

Naschrift: Om 13.20 uur gaan de luiken in de Duitse bommenwerpers open boven Rotterdam. Bijna 100 ton hoog explosief valt op de stad. 900 burgers komen direct om, 80.000 andere zijn dakloos. Er wordt nog weken nageblust.

